

15.10.2024

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Lausunto eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle:

HE 123/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaaliturvarahastojen säästöjen valtion ja kuntien talouden vahvistamiseen ohjaamista ja sairauspäivärahan muutoksia koskevaksi lainsäädännöksi

HEL 2024-013443 T 03 00 00

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt Helsingin kaupungin kirjallista lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle sosiaaliturvarahastojen säästöjen valtion ja kuntien talouden vahvistamiseen ohjaamista ja sairauspäivärahan muutoksia koskevaksi lainsäädännöksi. Esityksessä ehdotetaan sairauspäivärahan suuruuden alentamista nykytilaan verrattuna.

Esityksen perusteella vaikuttaa siltä, että Kansaneläkelaitoksen työntäjille maksamien sairauspäivärahakorvausten määrä pienenee. Korvausten pienemisen arvioidaan aiheuttavan lisäkustannuksia Helsingin kaupungille, koska kaupungilla on suurena työnantajana runsaasti sellaisia sairauspoissaoloja, joista kaupunki maksaa työntekijöille täysimääräisesti palkkaa.

Työnantajan rahoitusosuuden korottaminen sairausvakuutuksen työtu-
lovakuutuksesta kasvattaa palkkojen sivukulua. Myös kuntalaisten verovähennysten voidaan olettaa pienenevän, joka toisaalta voi kasvattaa ansiotuloveron tuottoa. Toisaalta esitetty korvaustason vuositulon ylärajan laskeminen pienentää päivärahojen määrää kaikilta tuloluokilta, jolloin kaupungin ansiotuloverokertymä vastaavasti pienenee.

Kanavointiratkaisuun sisältyvät veronluonteiset maksumuutokset arvioidaan kasvattavan Kuntaliiton arvion mukaan kuntien verotuottoja 60–70 milj. euroa koko kuntakentän tasolla, ja Helsingin osuus tästä on arvion mukaan noin 7–8 miljoonaa euroa. Palkansaajien työttömyysvakuutusmaksun ja päivärahamaksun alentuessa verovelvollisen verovähennysoikeus kyseisistä maksuista pienenee ja siten muutos vaikuttaa

15.10.2024

verovelvollisen verotettavan tulon määrään lisäten ansiotuloverotuksen kertymää. Uudistuksen toteutuksessa on tärkeää, että kuntien saamaa ansiotuloverotuksen lisätuottoa ei tule leikata pois kunnilta muuta kautta.

Peruspäivärahan määrän alentaminen saattaisi nopeuttaa työntekijöiden paluuta töihin sellaisissa tapauksissa, joissa ainakaan kokoaikainen sairauspoissaolo ei ole välttämätöntä. Toisaalta kuntoutusrahan ja osasairauspäivärahan eli työllisyyttä tukevien mekanismien heikentäminen voi heikentää töihin paluuta ja liian aikainen töihin paluu voi pidemmällä aikavälillä pitkittää työkyvyttömyyttä. Työllisyysvaikutusten arvioidaan jäävän vähäisiksi.

Esityksessä mainitaan, että yleisen asumistuen tai toimeentulotuen kujen ei arvioida kasvavan ”vähäistä enempää”. Tämä on kaupungin kannalta ongelmallista, sillä kuntien rahoittaessa osan toimeentulotuesta toimeentulotuen kasvulla on negatiivinen vaikutus kuntatalouteen. Lisäksi on huomioitava, että uudistuksen vaikutus yhden huoltajan kotitalouksiin, pitkäaikaissairaisiin ja naisiin on suurempi ja leikkaus voi heikentää muun muassa näiden ryhmien toimeentuloa merkittävästi. Esityksen perusteluissa on myös todettu, että etuuksien leikkauksilla on korostettu vaikutus tulotasoon erityisesti silloin, kun edunsaaja on ollut pitkään työkyvytön.

Lisätiedot

Jukka-Pekka Ujula, kansliapäällikkö, puhelin: 09 310 36050
jukka-pekka.ujula(a)hel.fi
Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

15.10.2024

Kirsi Remes
vs. kansliapäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.